

Ministeriet for Sundhed og Forebyggelse

KOPI af brev til:

Danmarks Restauranter og Cafeer
v/Jørgen Kønigshøfer
Vesterbrogade 18
1620 København V.

Dato: 11. februar 2008.
Kontor: Kommunal Sundhed
J.nr.: 2007-1433-302
Sagsbeh.: hnm
Fil-navn: Loven-DRC-div-spm

Vedrørende lov om røgfri miljøer – diverse spørgsmål vedrørende værtshuse, rygerum, klublokaler og private arrangementer

Idet der henvises til DRC's brev af 8. december 2007 til Arbejdstilsynet og drøftelser på møde i Arbejdstilsynet den 8. oktober 2007 skal Ministeriet for Sundhed og Forebyggelse udtale følgende om fortolkning af lov nr. 512 af 6. juni 2007 om røgfri miljøer:

1. Generelt

Arbejdstilsynet og Ministeriet for Sundhed og Forebyggelse har siden loven blev vedtaget af Folketinget i juni måned 2007 haft løbende kontakt om fortolkning af tvivls spørgsmål. Hvilke spørgsmål, det drejer sig om, fremgår af Arbejdstilsynets hjemmeside. Arbejdstilsynet har løbende udbygget listen over ofte stillede spørgsmål om loven og svar herpå. Svarene er udformet i et samarbejde mellem Arbejdstilsynet og Ministeriet for Sundhed og Forebyggelse.

2. Værtshuse med et serveringsareal under 40 m² – indretning af rygerum

I lovens § 21, stk. 1, er det bestemt, at det ikke er tilladt at ryge indendørs på serveringssteder. Det følger samtidig af § 21, stk. 3, at det på serveringssteder kan besluttes at indrette rygerum og rygekabiner, hvor rygning kan finde sted.

Det fremgår af lovens § 21, stk. 2, at der ved et serveringssted forstås en lokalitet med servering af mad eller drikkevarer til indtagelse på eller ved salgsstedet. I bemærkningerne i lovforslaget til den pågældende bestemmelse nævnes som eksempler på serveringssteder restauranter, bistroer, cafeer, barer og værtshuse.

Lovens § 22, stk. 1, indeholder en undtagelsesbestemmelse til det generelle rygeforbud, der gælder på serveringssteder. Det kan ifølge denne bestemmelse besluttes, at rygning er tilladt indendørs på små værtshuse og udskænkingssteder, 1) der har alkoholbevilling, 2) hvor der ikke serveres egentlig mad, 3) hvor serveringsarealet er under 40 m², og 4) hvor der er borde og stole på serveringsarealet.

Det følger af bemærkningerne i lovforslaget til § 22, stk. 1, at der med denne bestemmelse skabes mulighed for, at man fortsat kan opretholde små værtshuse, der ikke har mulighed for at indrette rygerum og rygekabiner.

Værtshuse og andre lignende udskænkingssteder er således *enten* omfattet af lovens § 21 om serveringssteder, hvor der er rygeforbud med mulighed for at indrette rygerum eller rygekabiner, *eller* af lovens § 22 om små værtshuse og udskænkingssteder, hvor der ikke er mulighed for at indrette rygerum og rygekabiner, men hvor det kan besluttes at tillade rygning.

Helt generelt er det ministeriets opfattelse, at det kun er tilladt at indrette rygerum i de tilfælde, hvor hovedreglen ifølge loven er, at der er rygeforbud indendørs, og hvor det er direkte nævnt i loven som en undtagelse til hovedreglen, at det vil være tilladt at indrette rygerum og / eller rygekabiner, hvor rygning kan finde sted. En sådan hjemmel findes i lovens § 6, stk. 3, § 7, stk. 2, § 8, stk. 2, § 9, stk. 2, § 18, stk. 2, § 20, stk. 2, og § 21, stk. 3. En tilsvarende hjemmel er imidlertid ikke medtaget i lovens § 22 om de små værtshuse og udskænkingssteder.

På denne baggrund og da det direkte fremgår af bemærkningerne i lovforslaget til § 22, at denne bestemmelse er medtaget, fordi man fortsat ønsker at opretholde de små værtshuse og udskænkingssteder, *hvor det ikke er muligt at indrette rygerum og rygekabiner*, er ministeriet af den opfattelse, at det ikke er muligt *både* at indrette rygerum *og* at tillade rygning i selve værtshuset. Det betyder, at hvis et værtshus er så stort, dvs. over 40 m², at der er plads til at indrette rygerum, vil det være omfattet af lovens § 21, hvor det kun vil være tilladt at ryge i rygerum og rygekabiner. Ministeriet kan således bekræfte Arbejdstilsynets oplysninger i brev af 3. september 2007 om indretning af rygerum i beværtninger, hvor det samlede serveringsareal er over 40 m².

Hvis forholdene på stedet gør det muligt, er der naturligvis ikke noget til hinder for, at et lille værtshus på under 40 m² vælger, at værtshuset skal være røgfrit, og samtidig beslutter at indrette enten et rygerum eller en rygekabine. I et sådant tilfælde, vil værtshuset imidlertid være omfattet af lovens § 21.

3. Afgrænsning af serveringsarealet på 40 m²

Det fremgår af bemærkningerne i lovforslaget til § 22, stk. 1, at der med serveringsarealet menes det område, hvor der finder egentlig servering af drikkevarer sted. I serveringsarealet medregnes ikke baren og området bag ved denne, garderober, trapper, toiletter og lignende faciliteter for gæsterne. Personalefaciliteterne medregnes heller ikke, dvs. køkkenfaciliteter, personalerum, personaletoaletter, lagerlokaler og lignende.

Ministeriet for Sundhed og Forebyggelse mener, at der hermed er gjort op med, hvilke områder, lokaler og lignende, der ikke skal medregnes i opgørelsen af "serveringsarealet". Ministeriet er enig med Arbejdstilsynet i, at alt foran baren, som ikke er direkte undtaget i bemærkningerne, skal regnes med, når det skal gøres op, om serveringsarealet på et værtshus eller et udskænkingssted er under 40 m². Billardborde, dansgulve, spilleautomater og lignende, som anvendes af gæsterne, vil derfor skulle medregnes i "serveringsarealet".

Også i denne forbindelse mener ministeriet, at det ved fortolkningen af, hvad der indgår i opgørelsen af "serveringsarealet", må have afgørende betydning, at formålet med den pågældende bestemmelse har været at skabe mulighed for fortsat at opretholde de værtshuse og udskænkingssteder, der er så små, at der ikke er mulighed for at indrette rygerum og rygekabiner. Det har ikke været meningen, at større værtshuse med et serveringsareal på over 40 m² skulle have mulighed for at unddrage sig det generelle rygeforbud på serveringssteder ved at opstille billardborde, spilleautomater og lignende på serveringsarealet.

4. Krav til rygerum

Det følger af lovens § 3, stk. 1, at der ved et rygerum forstås et særligt lokale med gode udluftningsmuligheder eller ventilation. Rygerummet må ikke tjene som gennemgangsrum, og det må ikke indeholde funktioner, som anvendes af andre.

Indretning af rygerum er en undtagelse til lovens generelle rygeforbud på arbejdspladser, serveringssteder m.v.

Formålet med loven - og dermed rygeforbuddet i loven - er ifølge § 1 at udbrede røgfri miljøer med henblik på at forebygge sundhedsskadelige effekter af passiv rygning og forebygge, at nogen ufrivilligt udsættes for passiv rygning. Det betyder bl.a., at der i forbindelse med indretning af rygerum samtidig er en forpligtelse for den ansvarlige, dvs. arbejdsgiveren, restauratøren eller tilsvarende, til at sørge for, at rygerum indrettes således, at andre ikke ufrivilligt kan blive udsat for passiv rygning.

Med hensyn til en foldedør vil en sådan typisk ikke slutte tæt, således at rygning vil kunne foregå på en sådan måde, at andre ikke ufrivilligt kan blive udsat for passiv rygning. Ministeriet for Sundhed og Forebyggelse deler derfor Arbejdstilsynets opfattelse af, at en foldedør normalt ikke vil være tilstrækkelig til at opfylde de krav, der i loven stilles til et rygerum.

5. Klublokaler, foreningslokaler og lignende lokaliteter

Det følger af lovens § 2, at loven finder anvendelse bl.a. på arbejdspladser, indendørs lokaliteter, hvortil offentligheden har adgang, og serveringssteder.

Hvis der i forbindelse med driften af en forening / klub er ansat eller medvirker personale, vil foreningslokalerne / klublokalerne være omfattet af lovens § 6 om arbejdspladser. Det er uden betydning, om der er tale om lønnet eller ulønnet beskæftigelse.

Hvis de pågældende foreningslokaler / klublokaler drives som et serveringssted, vil de være omfattet af lovens § 21.

Hvis offentligheden har adgang til de indendørs foreningslokaler / klublokaler, vil de være omfattet af lovens § 18.

I alle tre situationer betyder det, at det ikke vil være tilladt at ryge indendørs, dog med mulighed for at indrette rygerum og rygekabiner.

Af bemærkningerne til lovforslagets § 2 fremgår det, at loven ikke omfatter private hjem og foreninger, hvor der ikke er umiddelbar adgang for offentligheden, medmindre der samtidig er tale om en arbejdsplads.

Af bemærkningerne til lovforslagets § 18, stk. 1, fremgår det, at det afgørende for, om en lokalitet er omfattet af bestemmelsen om forbud mod rygning i det offentlige rum, ikke er, om det er en privat, en foreningsejet eller en offentlig lokalitet, men derimod om der er umiddelbar adgang for offentligheden – såvel gratis som mod betaling.

Efter ministeriets opfattelse, vil det ikke have nogen betydning, om der er tale om en forening, en klub eller lignende, hvor man skal være medlem for at få adgang. Det har heller ikke nogen betydning, om der kun er adgang mod forevisning af medlemskort. Hvis der er fri adgang til at melde sig ind i foreningen – uanset hvad det koster – vil dette blive betragtet som umiddelbar adgang for offentligheden. En sådan klub eller forening vil være omfattet af lovens § 18, hvilket betyder, at det ikke vil være tilladt at ryge i foreningens eller klubbens lokaler.

Der er nævnt en række eksempler på steder, der vil være omfattet af lovens bestemmelser om det offentlige rum i lovforslagets bemærkninger til § 18, herunder bankoklokaliteter. Der er her specielt nævnt bankoklubber, -foreninger og lignende. Der gælder imidlertid de samme regler, uanset hvad klubbens formål er.

Denne fortolkning af, hvad der menes med "umiddelbar adgang for offentligheden" støttes af en norsk Højesteretsdom fra december 2007. I den norske lovgivning tales der om "lokaler, hvor almenheten har adgang". I den norske dom var der tale om en rygeklub, hvor man for at blive medlem skulle skrive under på en erklæring om enighed og betale et kontingent på 150 kr. om året.

I dommen blev det fastslået, at der er adgang for offentligheden, hvis det står enhver frit at underskrive den erklæring, der kræves som grundlag for indmeldelse i klubben. Medlemskontingentet på 150 kr. betegner retten som symbolsk. Højesteret udtalte derfor, at det samlet set måtte stå klart, at der ikke var tale om afgrænsninger, som flytter foreningen over i privatsfæren.

6. Vekselvis anvendelse af lokaler på serveringssteder

Der henvises til brev af 17. december 2007 fra Ministeriet for Sundhed og Forebyggelse om dette.

7. Værtshuse i indkøbscentre og lignende

Ministeriet for Sundhed og Forebyggelse kan bekræfte, at små værtshuse og udskænkingssteder også kan forekomme i indkøbscentre og lignende. De skal i givet fald opfylde de fire betingelser, der er nævnt i lovens § 22, stk. 1, jf. ovenfor under pkt. 2.

Hvis der er tale om et indendørs indkøbscenter, der er omfattet af lovens § 18 om forbud mod rygning i indendørs lokaliteter, hvortil offentligheden har adgang, vil det være en forudsætning, at døre og evt. vinduer fra værtshuset ud til indkøbscentrets øvrige indendørs områder holdes lukket, og at det i øvrigt sikres via ventilation eller udluftning

i øvrigt, at der ikke kan trænge tobaksrøg ud i centrets øvrige røgfri områder, således at nogen ufrivilligt kan udsættes for passiv rygning.

Det følger af lovens § 22, stk. 2, at små værtshuse og udskænkingssteder, der befinder sig under samme tag som et andet serveringssted, vil kunne tillade rygning, hvis der – udover de fire tidligere nævnte betingelser i § 22, stk. 1 - også er selvstændig indgang til værtshuset fra gaden, og hvis det for publikum fremstår som et selvstændigt værtshus. Ministeriet er enig i, at "selvstændig indgang fra gaden" i sådanne situationer kan fortolkes som selvstændig indgang til værtshuset fra et offentligt gangareal i indkøbscentret.

8. Servering ved private fester

Ministeriet for Sundhed og Forebyggelse kan bekræfte, at private arrangementer i selskabslokaler, forsamlingshuse og lignende ikke er omfattet af loven, men mindre der er adgang for offentligheden, jf. ovenfor under pkt. 5, eller der medvirker personale, så der er tale om en arbejdsplads.

Ved en arbejdsplads forstås i lovens forstand lokaler, hvor en *arbejdstager* udfører sit arbejde, jfr. bemærkningerne i lovforslaget til § 6, stk. 1. Lokaler, der anvendes af en person, der driver selvstændig virksomhed, og som ikke har bistand fra ansatte / arbejdstagere, er derfor ikke omfattet af § 6 i loven om røgfri miljøer.

Med venlig hilsen

Dorthe Eberhardt Søndergaard